

Goede start Shakespeare- festival

door Maarten
van Oosterhout

ARNHEM - Vijftig amateur toneelspelers hebben via het Gelders Centrum voor Amateurtoneel (GCA) de gelegenheid gekregen in vier stukken van Shakespeare te laten zien wat zij kunnen. Geen gemakkelijke opgave, Shakespeare, maar een bewuste keuze: de thematiek in veel van zijn stukken ontstijgt de historische gebondenheid en is als zodanig ook nu herkenbaar te brengen.

Gisteravond werd dit vier dagen durende 'festival' geopend met 'Leer om leer' - niet een van Shakespeares sterkste stukken, maar door de eenvoudig te filteren goedkwaad, geweten-gewetenloosheid verhoudingen tot een helder betoog rond menselijke verhoudingen terug te brengen, zonder afbreuk te doen aan de veelheid van noodzakelijke scènewisselingen.

De hertog van Wenen verlaat zijn vorstendom en laat de macht aan graaf Angelo over, een puritein die oude, strenge wetten tegen zedeloosheid en bederf weer in ere herstelt.

Daarbij raakt hij verstrikt in zijn menszijn, want alles wat hij verbiedt, bruist diep in zijn eigen ik. Hij laat Claudio ter dood veroordelen omdat deze zijn verloofde zwanger heeft gemaakt, maar preste diens zuster (en novice) Isabella hem ter wille te zijn om haar broer te redden. Maar zover komt het net niet.

De hertog heeft zich inmiddels als monnik vermomd onder zijn volk begeven om de misstanden aan den lijve te ondervinden.

In deze voorstelling wordt dit scherp omlijnd verteld en af en toe zijn de menselijke drijfveren - behalve dan misschien in archetypische zin - niet altijd even duidelijk: mogelijk door de drastische beklorings. Het resultaat is wel een toneelbeeld met veel vaart. Scènewisselingen worden voornamelijk door andere lichtstanden aangegeven.

Het toneelbeeld is mooi, vooral door de goed gedoseerde mise-en-scène van het hele ensemble. Een uitstekend begin van dit mini Shakespeare-festival.

Voorstelling: *Leer om leer*. Auteur: William Shakespeare. GCA-Shakespeare-amateurproject. Spelers: Engbert Wilmink, Jim van Stockum, Henk Rijke, Gerard van Eerde, Wijnand Oosterhof, Henk Mulder, Lisette de Lange, Christine Ploeg e.v.a. Regie: Marcel de Groen. Gezien: 29/5 schouwburg Arnhem. Nog te zien: marathon 10/6 schouwburg Arnhem, 13.30 uur.

Rechtstreekse aanpak en goed spel

'Leer om leer': eerste avond Shakespeare-project

'Leer om leer', in het kader van het GCA-Shakespeareproject. Regie: Marcel de Groen. Spelers: Engbert Wilmink, Jim van Stockum, Henk Rijke, Gerard van Eerde, Annelies Brouwer, Wijnand Oosterhof, Henk Mulder, Lisette de Lange, Christine Ploeg en anderen. Schouwburg Arnhem.

Door Suzanne Hoenderdaal

De kop is eraf. De eerste Shakespeare-bewerking in het kader van de amateurtoneelweek van het Gelders Centrum voor Amateurtoneel is gespeeld en we hebben iets van bedoeling en vormgeving van het hele project kunnen proeven.

Annemiek Paulides heeft een decor ontworpen dat voor alle vier de voorstellingen op verschillende manieren gebruikt kan worden: rolwagens met platen acrylglas. In de voorstelling 'Leer om leer' deed de opstelling voornamelijk aan abri's denken.

Wat betreft het stuk: Marcel de Groen heeft er een hoofdlijn uit gevist: de botsing tussen de huichelachtige despoot die de tijdelijke macht heeft en de kuis kloosterzuster die haar broer wil redden. Ten koste van wat? Hoever kan ze gaan? Zal het opgeven van haar kuisheid het gespaarde leven van de broer nog de moeite waard maken of zal hij liever sterven?

De broer moet sterven omdat hij een meisje zwanger heeft gemaakt. De despoot, Angelo, werpt zich op als handhaver van de goede zeden en komt zelf met oneerbare voorstellen over de brug ten aanzien van Isabella, de novice.

Het conflict speelt zich af bij Isabella. Voor de mannen telt haar dilemma aanmerkelijk minder zwaar.

Couleur locale

Er is geschraapt en geschraapt. Toch moest de couleur locale van het zedeloze Wenen gehandhaafd blijven. Door de soberheid van wat er overbleef kreeg het koppel horen dat zo nu en dan op kwam draven wel een functie, maar bleef toch wat los staan van de dramatiek rond Isabella en Angelo. Zij zetten zich in de abri's alsof ze op de bus wachten.

Wat ik niet terug heb kunnen vinden in De Groens versie van 'Leer om leer' is zijn bedoelde 'meerwaarde': het doortrekken van Shakespeare's filosofieën naar onze huidige maatschappij, met de name wat betreft de actuele roep om een 'sterke man'. Het conflict is te individueel geworden om er een universeel etiket op te kunnen plakken.

De Groen is geen vindingrijk, kleurrijk regisseur met verrassende vondsten. Daardoor kwam de nadruk te liggen op de tekst van Shakespeare en het spel van de spelers. Daardoor hinderde het ook dat er af en toe niets van te verstaan was. Daardoor ook kregen de spelers met goede spelkwaliteiten volop de kans goed uit de verf te komen. Zij waren het die 'Leer om leer' beurtelings boeiend en wat trekkerig maakten, met nadruk op het eerste. Er was over het algemeen beslist sprake van tempo en intensiteit. Een knappe prestatie voor amateurspelers, vooral omdat de mise-en-scène vrij statisch was gehouden.

de
hoof

Go-
ste-
ge-
de
de
icht
vor-
nde

n de
nte-
ten
van
ver-
met
zon-
dag

ost
ter
nd
en